

Sällskapet för 1700-tals-studier

NYHETSREV 2023:3

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE 2023
MATTI KLINGE DÖD
UPPSATSTÄVLING OM PORTHAN
1700-TALSSEMINARIET I UPPSALA
TIDIGMODERNA SEMINARIET GÖTEBORG
TIDIGMODERNA SEMINARIET STOCKHOLM
HORTUS LINNEANUS REDIVIVA HUNDRA ÅR
NY AVHANDLING
NYA BÖCKER
PETER ADOLF HALL PÅ NATIONALMUSEUM
MEDIETIPSET

Kallelse till årsmöte 2023

Årsmötet 2023 hålls måndag den 22 maj, kl. 15:00–17:00 på Hagströmerbiblioteket i kanten av Hagaparken i Solna. Efter årsmötesförhandlingarna ges en visning av biblioteket följt av samkväm på närliggande Boulebaren Haga.

Årsmötet är öppet för medlemmar i Sällskapet för 1700-talsstudier. Har du glömt att betala årets medlemsavgift går det ännu att göra genom att betala 300 kr (150 kr för studerande och doktorander) till Plusgiro 32 93 90-9. För andra betalningsalternativ, besök 1700-tal.se

Frågor om årsmötet och om medlemskap bevaras av ordförande **Jonas Nordin**: jonas.nordin@kultur.lu.se eller skattmästare **Annika Windahl Pontén**: annika.windahl@ponten.se

Dagordning till årsmötet bifogas i separat dokument.

Matti Klinge död

I mars meddelades att professorn i historia vid Helsingfors universitet **Matti Klinge** avlidit. Professor Klinges forskning spände över vida fält.

Att kalla honom som 1700-talsforskare vore att förringa hans gärning, men han var *bland annat* det. Till exempel skrev han utförligt om Kungliga akademien i Åbo 1640–1808 och om dess lärare **Henrik Gabriel Porthan**, om vilken mer kan läsas nedan. Klinge var också en av medgrundarna av Finska sällskapet för 1700-talsstudier 2001.

Klinge blev 86 år. En runa över honom kan läsas i [Hufvudstadsbladet](#) 6 mars 2023.

Uppsatstävling om Porthan

Finska Porthan-sällskapet och tidskriften *Auraica* utlyser en uppsatstävling om Henrik Gabriel Porthan.

Författare får fritt välja ämne, metod och inriktning för sin artikel förutsatt att den i någon form handlar om Henrik Gabriel Porthan eller hans vetenskapliga eftermäle. Bidraget kan till exempel handla om Porthans liv, hans internationella nätverk, hans vetenskapliga eller övriga skriftliga produktion.

Bidrag kan författas på svenska, finska eller engelska och inlämnas i två kategorier: sakkunniggranskade vetenskapliga artiklar och akademiska essäer. För antagna och publicerade bidrag utgår en prissumma om 350 euro.

Bidrag skickas senast 15 september 2023 till *Auraicas* huvudredaktör **Mari Välimäki** (marivaz@utu.fi), som också svarar på frågor om tävlingen.

Läs mer på *Auraicas* webbyta: <https://journal.fi/aur/kirjoituskilpailu>

1700-talsseminariet i Uppsala

Det tvärvetenskapliga 1700-talsseminariet.

För uppdateringar och mer information, besök:

<https://www.littvet.uu.se/forskning/1700-talsseminariet/>

Tidigmoderna seminariet i Göteborg

Det fakultetsgemensamma tidigmoderna seminariet i Göteborg. För program och information om hur man deltar i seminariet, besök:

<https://www.gu.se/litteratur-idehistoria-religion/tidigmoderna-seminariet>

Tidigmoderna seminariet i Stockholm

Det tidigmoderna seminariet i Stockholm har lagt ett program för vårens verksamhet. Seminarierna äger rum **onsdagar kl. 15:00–17:00** om inget annat anges, samt via Zoom på denna länk:

<https://stockholmuniversitet.zoom.us/my/tidigmodernt>

17 maj: **Mari Eyice**, "Gammalt ont: Om kronisk sjukdom och funktionshinder i den tidigmoderna familjen"

För ytterligare information, kontakta Anton Runesson:

anton.runesson@historia.su.se

Hortus Linneanus rediviva hundra år

I år firar Linnéträdgården i Uppsala hundra år som restaurerad trädgård. Detta firas med en kunskapsdag på plats i trädgården, "Hundra år av återväxt". Lyssna till föredrag, träffa trädgårdens vänförening, njut av dansuppvisningar och följ med på visningar. Entréavgift 100 kr. Insläpp från 10:30. Begränsat antal platser till föredragen. Program och mer information:

<https://www.kalendarium.uu.se/Evenemang/?eventId=78068>

Ny avhandling

Fredag den 26 maj kl. 13:00 lägger **Sara Ekström** fram sin avhandling i idéhistoria vid Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet. Namnet på avhandlingen är *Att styra genom känslor: Regeringskonst i tre gustavianska projekt*. Opponent är **Kristiina Savin** och ordförande är **Staffan Bergwik**. Mer info:

<https://www.su.se/forskning/kalender-forskning/disputation-i-idéhistoria-sara-ekström-1.636181>

Nya böcker

Johan Hinric Lidén, *Historien om svenska poesin och svenska poeter* (Michaelisgillet 2023)

Under Uppsalaprofessorn **Johan Hinric Lidéns** överinseende framlades åren 1764–1808 sju dissertationer som tillsammans bildar det äldsta sammanhållna försöket till en svensk litteraturhistoria. Dessa ursprungligen latinska texter har nu översatts till svenska av **Krister Östlund** och försetts med en introduktion av **Lars Burman**, båda verksamma vid Uppsala universitetsbibliotek. Bakom utgåvan står Michaelisgillet i Uppsala.

Boken finns öppet tillgänglig via Diva:

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:uu:diva-495650>

Andreas Hellerstedt, *Fostran i purpur: De karolinska kronprinsarnas lärare och undervisning* (Nordic Academic Press 2023), 255 s.

Födda till härskare, fostrade till hjältar. I 1600-talets Sverige ansågs kungen besitta ett ovanligt skarpt förnuft och troddes förstå sig på saker bättre än andra. Med sina medfödda gåvor och en utbildning och fostran skulle kungen bli den hjälte som samhället behövde. Men vilken undervisning fick prinsarna **Karl XI** och **Karl XII**? Idéhistorikern **Andreas Hellerstedt** beskriver dåtidens tankar om bildning, fursteuppfostran och statskonst med utgångspunkt i texter av två av kronprinsarnas lärare, **Emund Figrelus** och **Andreas Norcopensis**.

Läs mer på förlagets webbplats:

<https://nordicacademicpress.se/product/fostran-i-purpur/>

Ulrica Söderlind, *Cajsa Wargs kokkonst: fyra gastronomer, mat, dryck och tillagning under svenskt 1700-tal* (Universus Academic Press 2022), 164 s.

Anna Christina Warg, mer känd som **Cajsa Warg**, arbetade som husföreståndarinna, mamsell, i det Klinckowströmska hushållet i Stockholm. Hon utkom med sin kokbok *Hjelpreda i Hushållningen För Unga Fruentimber* år 1755 på egen bekostnad. Den gavs ut i 14 upplagor och översattes till tre språk, bland dem tyska. Varför blev Wargs kokbok så framgångsrik och än i dag vittbekant medan övriga kokböcker från 1700-talet inte lyckades och sedermera föll i glömska? I sökandet efter ett svar gör lektorn i kost- och måltidsvetenskap **Ulrica Söderlind** jämförelser med tre andra samtida kokböcker skrivna av **Susanna Egerin**, **Margareta Elzberg** och **Johan Winberg**. För en djupare förståelse av böckernas innehåll delges även den kulturhistoria som råvarorna och livsmedlen bär på. Boken visar att kokböckerna inte uppstod ur ett vakuum, utan var bärare av en lång tids komplex gastronomisk historia.

Peter Adolf Hall på Nationalmuseum

Under våren och försommaren 2023 visar Nationalmuseum en utställning om **Peter Adolf Hall**, svensken som kom att revolutionera porträttminiatyren i 1700-talets Paris med sitt innovativa sätt att måla. Ett sjuttioal av Halls porträttminiatyrer från museets samling visas tillsammans med verk av konstnärens efterföljare.

Medietipset

I en känslstormande tid måste också politiken tala till hjärtat snarare än till hjärnan. Så tycks det sena 1700-talets brittiska politiker ha resonerat när de stred om landets framtid i revolutionernas tidevarv.

Historikern **Alvar Blomgren** har undersökt hur känslstormarna under franska revolutionen omsattes till politisk verklighet i Storbritannien och vilka nya krav på känslomässighet och utlevande gester som ställdes på den tidens politiker.

Den 4 april intervjuades Blomgren i Vetenskapsradion Historia i P1. Avsnittet kan höras här: <https://sverigesradio.se/avsnitt/2151477>

Nästa nyhetsbrev beräknas utkomma den 31 maj. Har du någon 1700-talsrelaterad information du vill få med, mejla info@1700-tal.se
